

Асоциация на банките в България

НАРОДНО СЪБРАНИЕ
ВХ № ДГ-506-01-44
ПОЛУЧЕНО НА 20.02.2015

Изх. № 905/20.02.2015г.

ДО
Г-Н ДАНАИЛ КИРИЛОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯТА ПО ПРАВНИ ВЪПРОСИ
НАРОДНО СЪБРАНИЕ

11.3

КОПИЕ: Г-Н ХРИСТО ИВАНОВ
МИНИСТЪР НА ПРАВОСЪДИЕТО

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН КИРИЛОВ,

Приложено Ви изпращаме прието от Управителния съвет на Асоциация на банките в България становище на Асоциацията по проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за адвокатурата, внесен в Народно събрание на 23.01.2015г. от Данаил Кирилов, Петър Славов, Емил Симеонов и други народни представители.

Като се надяваме коментарите и бележките на банковата общност да бъдат взети предвид при обсъждането на проекта и да допринесат за неговото усъвършенстване, оставаме

С уважение:

д-р ик. Ирина Марцева
Главен секретар на АББ

Приложение: съгласно текста – становище на АББ.

СТАНОВИЩЕ НА АСОЦИАЦИЯ НА БАНКИТЕ В БЪЛГАРИЯ ПО ПРОЕКТА НА ЗАКОН ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА АДВОКАТУРАТА, ВНЕСЕН В НАРОДНО СЪБРАНИЕ НА 23.01.2015Г. ОТ ГРУПА НАРОДНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ

20.02.2015г.

Макар предложеният законопроект да не касае пряко дейността на банките, общото ни впечатление е, че е с него се цели изключителна защита на интересите на адвокатското съсловие, като се прави опит за монополизиране на осъществяването на правни дейности. Законопроектът би ограничил и препятствал изпълнението на посочените дейности от правоспособни юристи на трудови договори, като показва стремеж за създаване на комфорт само за вече вписаните адвокати, при фаворизиране положението на професията „адвокат“. Нашето мнение е, че има опасност законопроектът да доведе до ограничаване на свободната конкуренция при упражняване на юридическа професия от правоспособни юристи, като по-долу представяме конкретните ни коментари по някои особено неприемливи за нас текстове от него.

1. По чл. 6, ал. 3

Смятаме, че с посочените в чл. 6, ал. 3 промени би се стеснил със закон кръгът на лицата, които могат да упражняват професията „адвокат“. Предложението в адвокатска колегия да могат да бъдат вписани без изпит само кандидати, „които имат десет години адвокатски стаж“ е в несъответствие с чл. 130, ал. 2 от Конституцията, съгласно който: „За членове на Висшия съдебен съвет, които не са негови членове по право, се избират юристи с високи професионални и нравствени качества, които имат най-малко петнадесетгодишен **юридически стаж**.“ В Закона за съдебната власт заемането на определени длъжности също е обвързано с изискване за наличие на юридически стаж, а не съдебен стаж. Могат да бъдат дадени и други примери от закони. Затова смятаме, че не трябва да се допуска диференцирането на адвокатския от юридическия стаж, като по този начин една свободна професия се превръща в затворена и труднодостъпна гилдия дори за правоспособни и квалифицирани юристи. Предложеният текст ще препятства възможността на лица с дългогодишен юридически стаж, като съдии, прокурори, юрисконсулти, да бъдат вписвани като адвокати без изпит. Поради това, смятаме, че чл. 6, ал. 3 от Закона за адвокатурата не трябва да се променя по предложения начин, а да остане в сегашната си редакция, която дава възможност на всеки юрист с придобито юридическо образование, степен „магистър“, с призната правоспособност и с юридически стаж повече от 5 (пет) години, да бъде приеман в адвокатските колегии, след доказване със съответните документи отговарянето на изискванията. Обратното би означавало ограничаване на възможността за реализация на висококвалифицирани професионалисти с еднакъв образователен ценз и еднаква по степен правоспособност, а това води до нарушаване на свободата на пазарните отношения в областта на юридическите услуги и правното обезпечаване на икономическите и социалните отношения.

2. По чл. 24, ал. 1

Макар и да смятаме, че с измененията на тази разпоредба и въвеждането на новата глава петнадесета в тази връзка, вносителите на законопроекта не би следвало да целят засягането на правата на трети лица (например, юрисконсулти на трудово правоотношение), които правомерно извършват посочените в чл. 24 от законопроекта дейности, смятаме, че предложените текстове дават сериозно основание за тълкуване и прилагане в посока ограничаване дейността на юрисконсулта.

Освен това, доколкото, видно от т. 9 на ал. 1, изброяването на дейностите не е изчерпателно, то би се разширило необосновано приложното поле на санкционната норма на новия чл. 150.

С предложеното изменение и допълнение на чл. 24 от Закона за адвокатурата се създава възможност за нарушаване конституционните права на голям кръг правоспособни висококвалифицирани юристи и специализирани в различни области на правото, както и основни граждански права на българските граждани, свързани с предоставяне на правосъдие и бърз, и безпрепятствен достъп до съдебни, административни, регистрационни и лицензионни процедури. Създава се впечатлението, че насилствено на гражданите и юридическите лица се налага използването на адвокатска услуга за действия, които могат да се извършват и без тяхно съдействие, или с помощта на вътрешни юрисконсулти, други правоспособни юристи и т.н. Този извод се налага от предложените административно-наказателни разпоредби, съответно санкции, за всяко лице, което „извършва или предлага извършването на адвокатска дейност по чл. 24“, както и от задължението, включително и на всяко физическо и юридическо лице, да информира съответната адвокатска колегия за извършено нарушение на Закона за адвокатурата (чл. 153 от проекта).

С оглед текста на чл. 19, ал. 2 от Конституцията на РБългария, където е посочено, че: „*Законът създава и гарантира на всички граждани и юридически лица еднакви правни условия за стопанска*

дейност, като предотвратява злоупотребата с монополизма, нелоялната конкуренция и защитава потребителя”, една промяна в Закона за адвокатурата в предложената насока може да се определи, като неравнопоставена по отношение на лицата, потребяващи правни услуги и по-конкретно, работодателите, тъй като същите биха били лишени от право на избор. Има опасност бизнесът да бъде натоварен с допълнителни разходи за юридическо обслужване, съобразени с Тарифата за адвокатските възнаграждения за решаването на всеки един казус, написване на договор, справка и т.н. Организирането на защитата на интересите на дадено юридическо лице, което е възложило тази дейност на юрисконсулти е значително по-евтина. Считаме, че трябва да се гарантира, че изброените определени адвокатски дейности могат да се изпълняват и от юрисконсулти в интерес на техния работодател, което ще бъде в пълен синхрон с европейското законодателство и по-конкретно, с Директива 98/5/ЕО на ЕП и на Съвета от 16 февруари 1998 година относно улесняване на постоянното упражняване на адвокатската професия в държава-членка, различна от държавата, в която е придобита квалификацията. В чл. 1.3. от нея се казва: „3. Настоящата директива се прилага, както спрямо адвокати, които упражняват професията на платена служба в държавата-членка по произход, и с уговорка по член 8, в приемащата държава-членка.” Разликата е само в наименованието на т.нар. ”адвокати на платена служба”, които в България се наричат все още „юрисконсулти”.

3. По чл. 32, ал. 2 и във връзка с чл. 31

Изравяваме категоричното си мнение, че предвидената в чл. 32 от законопроекта възможност адвокатите да изпълняват определени дейности, понастоящем изключително в кръга на правомощията на нотариусите, е неуспешна и неприемлива. Паралелът между адвокатите, с нотариусите и частните съдебни изпълнители е неуспешен, тъй като адвокатите не са натоварени от държавата със специфични публични функции. Съгласно действащото законодателство, удостоверителните функции са в правомощията единствено на лица, на които, както посочихме, със закон са възложени държавно-властнически функции и упражняването им е осигурено чрез гарантиране на независимост и осъществяване на контрол.

Адвокатите по професия действат в защита на конкретен интерес, те не могат, а и не трябва да бъдат безпристрастни и независими. Поради това, няма как те да бъдат безпристрастни и независими, когато осъществяват функциите на нотариус, и едновременно с това да защитават интересите на клиентите, които са ги упълномощили да способстват за разрешаването на правен спор. Нормално е те да действат изключително в интерес на клиентите си. Така обективно е налице противоречие в характера на удостоверителната и защитната дейност, което ги прави несъвместими.

В мотивите към законопроекта е посочено, че тези функции се предоставят на адвокатите с цел облекчаване и улесняване на гражданския оборот. Не считаме, че в момента е налице затруднение на гражданския оборот и че нотариусите и другите лица с удостоверителни функции са недостатъчни брой и не упражняват надлежно правомощията си. Напротив, възлагането на тези функции на още една категория субекти ще застраши сигурността на гражданския оборот, още повече, че се касае за субекти, които, както отбелязахме, по презумпция защитават интереса на клиента си.

Отделно нотариусите разполагат с регистри, по които във всеки момент може да се направи проверка за съдържанието на документа, автентичността на подписа и т.н. За разлика от тях, адвокатите не водят такива регистри и на практика възможност за надеждна проверка от заинтересована страна не съществува. Считаме, че това предложение създава предпоставки за злоупотреби и ще създаде несигурност в документооборота. Това разширяване правомощията за адвокатите не кореспондира и с признанието на вносителите на законопроекта, че в адвокатската гилдия са навлезли „юристи с недостатъчно добра квалификация“.

В тази връзка е неприемлива и предложената промяна в чл. 31 относно създаване на нова алинея 2, която ще дава право на достъп на адвокати до Националната база данни „Население“, поддържана от МВР, както и до Националния автоматизиран фонд на българските лични документи „Национален регистър на българските лични документи“.

Смушаваща за нас е и новата редакция на чл. 31, ал. 1, с която се създава задължение широк кръг органи и служби в страната да осигуряват свободен достъп на адвокатите до дела и да им предоставят копия от книжа и сведения само въз основа на качеството им на адвокат, удостоверение с карта. Това дава възможност на адвокатите да имат неограничен достъп до всякакъв вид данни, в т.ч и лични данни, банкова тайна, без да е ясно конкретното основание за това. Не смятаме, че подобно положение е приемливо и обосновано да се допуска, дори го считаме за опасно.

4. По чл. 36, ал. 2, изр. 2

Не считаме и че е оправдано създаването на положението, описано в новото второ изречение в чл. 26, ал. 2, което задължава съда, ако намали, поради прекомерност, адвокатско възнаграждение, да присъди не по-ниско от двукратния размер на същото, предвидено в наредба на Висшия адвокатски съвет.

По този начин се предоставя възможност на адвокатите винаги да получават възнаграждение по дела поне двойно по-високи от установеното в наредбата, независимо от правната сложност и естеството на делото. Така се ограничава преценката на съда, съобразно конкретните факти, както и нормативно се поставя приоритет на интереса на адвоката пред този на страната в процеса, която ще следва да заплати хонорара. Така в много случаи ще лиши от съдържание и правото на възражение на насрещната страна.

Допълнителен аргумент против въвеждането на подобна разпоредба е фактът, че минималните размери на адвокатските възнаграждения се определят от самата съсловна организация, което, само по себе си, е уникално, като подход, в българската правна система.

5. По чл. 150

По отношение на включените административно-наказателни разпоредби в Закона за адвокатурата, които целят реализирането на отговорност по този закон чрез налагането на парични санкции на лица, които нямат качеството "адвокат", освен посоченото по-горе, смятаме, че са и в противоречие със Закона за административните нарушения и наказания. Съгласно разпоредбата на чл. 6 от ЗАНН, един от кумулативно посочените признаци за класифициране на едно деяние, като "административно нарушение", е когато е налице *действие или бездействие, нарушаващо установения ред на държавното управление*.

Освен това, Законът за адвокатурата е нормативен акт, който определя устройството и принципите на дейност на една съсловна организация. С оглед на конституционно определената роля на адвокатурата да бъде свободна, независима и самоуправляваща се, тя няма как да бъде част от държавното управление. Ето защо, е недопустимо този нормативен акт да разширява персоналното си действие чрез прилагане на санкционни норми спрямо лица, които не са част от професионалната общност, която регулира. С приемането на подобни административно наказателни разпоредби се превишават съществено правата на съсловната организация и се цели приравняване на държавен орган, което е неприемливо.

Добавянето на раздела допринася до голяма степен за опасенията ни, че приложението на законопроекта би довело във всички случаи на процесуално представителство до използване единствено на адвокатски услуги срещу заплащането на адвокатски хонорар, което ще лиши страните от възможността да използват услугите на наетите от тях юрисконсулти на трудов договор и заплащане на по-ниски разходи за целта.

В заключение, смятаме, че законопроектът се нуждае от сериозно и широко обществено обсъждане, тъй като засяга интересите на огромен брой граждани и юридически лица в страната и не би следвало да се приемат съществени изменения в тези обществени отношения, без задълбочена оценка на възможното им въздействие и реалната необходимост от извършването им.
